

Vážené kolegyně a vážení kolegové,

také jsem podlehl kouzlu asijské medicíny. Ve Vietnamu jsem nejdříve ochutnal a poté zakoupil láhev léku na posílení. Obsahuje alkoholový nápoj, ve kterém je uložena kobra, štír a něco, co vypadá jako tlustá žížala. Doma jsem jej nabídl hostům, s manželkou jsme předtím debatovali, kdo asi ochutná a kdo odmítne. Ženy se štítily, ale muži si panáka dali. Psychiatři, inženýři, matematik, student i neurolog. Všichni byli frťanem posílení, jenom jeden utíkal do koupelny. Asi díky placebo efektu, protože nápoj je chutný. Neznám přesně mechanismus účinku. Zda se na něm podílel více had nebo škorpión. Že vysokoalkoholický nápoj posilňuje, ví ovšem každý hospodský rváč. Pokud čínská medicína pracuje s pozitivní energií, tak je tento medikament také vhodný. Lék čeká na další hosty v naší domácí lékárně.

Nechci tradiční asijskou medicínu kritizovat, nic o ní nevím. Zažil jsem boom akupunktury, jako začínající neurolog v Uherském Hradišti jsem byl vyslán primářem na akupunkturistický sjezd do Brna. Akupunkturu k nám donesli českoslovenští vojenští lékaři, kteří sloužili v Koreji v padesátých letech, asi po korejské válce. Léčilo se jí prakticky všechno. Slovenský gynekolog ukazoval album fotografií dětí, narozených poté, co akupunkturou vyléčil neplodnost jejich matek. Nadšeně se jí chopili mnozí neurologové, v Uherském Hradišti se aplikovala na bolesti hlavy, vertebrogenní algie, parézy facialis, ale třeba i na regionální algický dystrofický syndrom. Racionální zástupce primáře ji považoval za druh reflexní terapie. Nejeden pacient s bloádou páteře hlásil zlepšení, nedalo se

zjistit, zda šlo skutečně o efekt napíchaných jehel, léků, placebo nebo spontánní ústup potíží. Začal jsem víceméně věřit, že akupunktura má biologické účinky poté, co přesvědčený internista s její pomocí vyvolal (nechtěně) astmatický záchvat. V Brně se pokusili o operaci v anestezii navozené akupunkturou, ale pak museli pacienta uspat. Rovněž v Brně, v bohunické nemocnici, vzniklo oddělení akupunktury, myslím, že mělo i lůžka. Vedl jej politicky velmi fundovaný ex-plukovník, nikdo moc nevěděl, co se tam dělo, a se změnou poměrů rychle zaniklo. Používala se však i ve veterinární medicíně. V devadesátých letech u nás stážoval česko-rakouský neurolog, který se zabýval aurikuloterapií. Přemlouval mne, že mě jehličkami napíchanými do ucha vyléčí, když jsem přišel na kliniku s hlavou nakřivo při blokádě krční páteře. Namítal jsem, že si umím představit léčebný účinek jehel ve spastickém šíjovém svalu, ale v uchu? Ale proč to nezkusit. Zkusil jsem a nebylo to k ničemu. Přesto akupunkturu úplně nezavrhuji, problém je kdy, komu, v jaké indikaci. Opravdu to je lék na všechno? Dvojitě slepý pokus prokázal zlepšení psychické reakce na bolest, když už ne na bolest samotnou u bolestí bederní páteře (Leibin E, et al., 2002). Série randomizovaných studií a meta-analýz testovaly efekty různých parametrů akupunktury v nejrůznějších indikacích, bolest, rýma, lymfédém, tinitus, únava, Parkinsonova nemoc (Seung-NamKim et al., 2014), ale porovnání s placebem je technicky obtížné. Metodicky bezchybné studie víceméně chybí. V každém případě si myslím, že jehly v těle budou mít více biologických účinků

Obr. 1. Lék na posílení v naší domácí lékárně

než zředěná voda v homeopaticích – a jak je to (obchodně) úspěšná léčba.

Na Vaše příspěvky se i s redakční radou těší

*prof. MUDr. Ivan Rektor, CSc., FCMA, FANA
předseda redakční rady*

1. Leibin E, et al. Acupuncture treatment of chronic low-back pain – a randomized, blinded, placebo-controlled trial with 9-month follow-up, *Pain*, 2002; 96: 189–196.
2. Seung-NamKim, et al. Combined treatment with acupuncture reduces effective dose and alleviates adverse effect of L-dopa by normalizing Parkinson's disease-induced neurochemical imbalance. *Brain Research*, 2014; 1544: 33–44.